

CZU 343.55

REMINESCENȚE ISTORICE ALE APARIȚIEI VIOLENȚEI ȘI IMPACTUL ACESTEIA ASUPRA FEMEI ȘI COPILULUI

Ștefan BELECCIU,

conferențiar universitar, doctor în drept, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

Ion COJOCARU,

conferențiar universitar, doctor în drept, avocat, Brașov, România

Violența în familie este orice act vătămător, fizic sau emoțional care are loc între membrii unei familii. Aceasta poate include un singur episod sau mai multe acte de violență, formând un model de comportament abuziv prin exercitarea controlului. Violența în familie este un comportament intenționat. Scopul violenței în familie este stabilirea și exercitarea puterii și controlului asupra altei persoane.

Violența este folosită pentru a intimida, umili sau înfricoșa victima. Bărbații folosesc deseori violența împotriva partenerelor lor, inclusiv asupra actualelor sau fostelor soții, prietene ori partenerere.

Ca să înțelegem mai bine toate modalitățile pe care le poate folosi abuzatorul pentru a deține puterea și controlul asupra victimei, putem să analizăm „Cercul Puterii și Controlului”.

Cuvinte-cheie: violență, victimă, violență psihică, abuz, agresor, distrugeri, copii, neglijență, intimidare, dominare.

HISTORICAL REMINISCENCES OF THE APPEARANCE OF VIOLENCE AND ITS IMPACT ON WOMEN AND CHILDREN

Ștefan BELECCIU,

associate professor, PhD, Academy Stefan cel Mare” of MIA

Ion COJOCARU,

associate professor, doctor of law, advocate, Brașov, România

Domestic Violence is any harmful, physical or emotional act that takes place between family members, which may include a single episode or multiple acts of violence, forming a pattern of abusive behavior through exercise of control. The purpose of domestic violence is to establish and exercise power and control over another person.

Violence is used to intimidate, humiliate or fear the victim. Men often use violence against their intimate partners, including current or former spouses, friends or partners.

In order to better understand all the ways the abuser can use to have the power and control over the victim, you can see the schematic representation of what is often called the „Power and Control Circle”

Keywords: Violence, victim, physical violence, abuse, aggressor, destruction, children, negligence, intimidation, domination.

Introducere. O femeie care trăiește într-o relație de violență își pierde încrederea în ea însăși și în capacitatea sa de a participa la viață. Femeile maltratate prezintă dificultăți de acces la informații, precum și la serviciile de sănătate existente.

Cercetările medicale și psihologice au stabilit că acolo unde violența este cadrul obișnuit într-o familie, copiii pot fi ei înșiși victime directe care suferă astfel de violențe

fizice, psihologice și sexuale, iar problemele de sănătate sunt permanente. Totodată, copiii suferă din cauza violenței îndreptate împotriva mamei.

Copiii care sunt martorii unor comportamente brutale ale părinților suferă mult mai frecvent de depresii, de lipsa respectului de sine, de coșmaruri, de slabe rezultate la școală, precum și de alte probleme cum ar fi tulburările de comportament, agresivitatea

permanentă, comparativ cu copiii care nu au astfel de probleme familiale. De aici și dificultățile în relațiile cu sexul opus.

Acest comportament violent din partea bărbatului are rădăcini istorice care mai persistă și în prezent – această forță masculină cu funcție de a gestiona, manipula nu doar femeia, ci și familia în general persistă și în zilele noastre.

Violența în familie își are originea în structura socială, în tradiții, obiceiuri și mentalități care subînțeleg superioritatea bărbatului asupra femeii.

Există o serie de factori agravanți ai manifestărilor violente în familie, cum ar fi mutațiile intervenite la nivelul relațiilor intrafamiliale, apariția unor puternici factori de deteriorare a raporturilor dintre parteneri – starea de stres, creșterea consumului de alcool, infidelitatea, gelozia. Un factor des întâlnit în ultima perioadă îl reprezintă proliferarea violenței prin mijloace mass-media, precum și atitudinea de indiferență a opiniei publice față de comiterea actelor de violență în familie.

Materiale și metode aplicate. În procesul studiului dat au fost utilizate următoarele metode de cercetare științifică: analiza istorică, analiza sistemică, analiza logică, analiza comparativă, generalizarea, sinteza și clasificarea. Pentru a conștientiza actualitatea și gravitatea problemei privind violența în familie au fost folosite mai multe metode prioritate acordându-se metodei istorice.

Materialele utilizate sunt: actele legislative și normative internaționale și naționale în domeniu ale Republicii Moldova, doctrina și alte materiale relevante.

Rezultate obținute și discuții. În literatura de specialitate doctrinarii autohtoni s-au expus destul de modest, laconic la subiectul supus cercetării, dat fiind faptul că lipsesc mecanismele reale de implementare a „teoriilor verbale puse la punct superficial”.

Violările grave, masive și sistematice

ale drepturilor omului, comise de unele state la nivel intern, înainte și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, au determinat o poziție comună a statelor în cadrul societății internaționale, în sensul că protecția drepturilor omului nu mai poate fi lăsată exclusiv în competența, cu caracter discreționar, a statelor, ci se impune și o cooperare internațională în materie [1, p. 8].

Conform Dicționarului explicativ al limbii române, prin „violență” înțelegem:

însușirea, caracterul a ceea ce este violent; putere mare, intensitate, tărie;

lipsă de stăpânire în vorbe sau în fapte; impulsivitate, brutalitate, vehemență;

faptul de a întrebuița forța brutală; constrângere, violentare; siluire; încălcarea ordinii legale. Faptă violentă, impulsivă [2, p. 15].

Violența în familie este un tip de abuz emoțional, fizic și sexual produs de un membru al familiei, de obicei de partener.

În descrierea violenței în familie, punctul de plecare îl poate constitui definiția generală a violenței: „utilizarea forței și a constrângerii de către un individ, grup sau clasă socială în scopul impunerii voinței lor asupra altora” [3, p. 97] sau „conduita și atitudinea care constau în constrângerea fizică sau psihică exercitată de unele persoane asupra altora pentru a le impune voința, opresându-le” [4, p. 721].

Anthony Burgess a explicat următorul fapt: „Violența naște violență”.

Violența din societate începe în cămin, nu poți elimina crima de pe stradă dacă nu elimini relele tratamente domestice: copiii bătuți devin adesea adulți violenți.

Problema violenței nu este una nouă în istoria omenirii. Violența alături de criminalitate a însoțit societatea pe parcursul existenței sale.

Oamenii au folosit permanent violența, fie pentru a-și atinge scopurile, fie pentru a-i supune pe cei mai slabi.

Ea a fost folosită de-a lungul secolelor atât de indivizi, cât și de puterea statală: pentru a supune masele de oameni, a cuceri noi teritorii, a realiza ideile inumane ale liderilor.

În perioada contemporană violența și-a modificat sfera de activitate. Mai puțin era întâlnită violența în familie în perioadele foarte vechi, întrucât oamenii se educă în spiritul respectării normelor morale sau religioase [5, p. 17-18].

În societatea modernă acest fenomen a luat o amploare deosebită, aducând permanent noi victime, în special femei sau copii. Violența s-a manifestat în cadrul diverselor sisteme lingvistice și culturale, diverselor ideologii și tradiții istorice.

Republica Moldova nu a fost o excepție, ci mai degrabă o confirmare a extinderii acestui fenomen, pe care îl numim „SIDA socială”.

Violența într-o anumită măsură poate fi considerată o metodă de existență, de supraviețuire și perfecționare a omului.

Dar această violență de supraviețuire este specifică perioadei primitive.

Însă dacă ne referim la prezent, când are loc progresul tehnic, violența și conflictele aduc atingere valorilor cele mai înalte ale omenirii [6, p. 310].

Menționăm că manifestările agresive au rădăcini adânci în tradițiile culturale și religioase, uneori fiind chiar încurajate, legalizate, într-un șir de societăți „unde bărbaților li se încredința grija față de femei”, oferindu-li-se, de fapt, privilegiul nelimitat de a predomina, de a asupri, ba chiar și de a stăpâni femeia. De aceea este necesară o abordare istorică a evoluției societății ce poate releva aspecte de natură să scoată în evidență că rădăcinile sunt mult mai adânci, formele acesteia (diminuate) manifestându-se și putând fi identificate încă din perioada romană, continuând cu perioada Evului Mediu și finalizându-se cu epoca modernă și contemporană.

Astfel, în civilizația romană, rolul femeii s-a definit în strânsă legătură cu familia în care rolul central a fost ocupat de pater familias. Pentru a indica puterea lui pater familias asupra fetei și a soțului asupra soției, romanii foloseau o expresie foarte veche-manus”. Rolul femeii romane nu era cu mult mai diferit decât al femeii grece: ca fată, era supusă tatălui său, iar la moartea acestuia, ea intra sub puterea fraților și a rudelor din partea tatălui; căsătorită, ea se afla sub tutela soțului, iar după moartea acestuia nu se putea întoarce în propria familie pentru că ea renunța pentru totdeauna la familie prin căsătoria sacră. În epocile de început, soțul avea o atât de mare autoritate asupra soției încât el putea să-i desemneze un tutore sau chiar să-i aleagă un nou soț [7, p. 15].

În Evul Mediu legile erau dominate de caracterul feudal și canonic, reglementarea infracțiunilor făcându-se sub un dublu aspect: al nesocotirii ordinii divine și al leziunii aduse ordinii umane. Omorul era pedepsit tot cu moartea, însă folosindu-se mijloacele cele mai crude. Spre exemplu, pedeapsa pentru pruncucidere era îngroparea de vie a femeii vinovate.

De remarcat însă că anumite obiceiuri tribale, răspândite îndeosebi la sălbatici, care impuneau omorârea copiilor imediat după naștere, mai ales copiii de sex feminin, îl exonerau pe bărbat de orice pedeapsă, legătura de rudenie stabilindu-se numai pe linie feminină [8, p. 44].

În ultimul timp, familia constituie un teren de manifestare a violenței, acest lucru devine mai puțin transparent și deschis mediului social, soțul violent nu dorește ca soția lui să întrețină relații sociale în cadrul cărora să-și poată mărturisi violența și eventual să primească sprijin.

Deoarece rădăcinile apar din timpurile străvechi și tradițional violența din sânul familiei este considerată o chestiune de bucătărie internă suportată și rezolvată de membrii

familiei.

Totuși psihologii au încercat să găsească răspuns la întrebarea de ce totuși violența are loc între membrii familiei, răspunsul este că fiecare își dezvăluie adevărata față a personalității sale.

Totuși cauzele sunt simple, cauze istorice, având-u-și originea în inegalitatea de gen [9, p. 238].

Explicația rezidă în perpetuarea dominației masculine, care se manifestă în fiecare societate. Relațiile apropiate dintre victimă și agresor face victima sensibilă față de agresor. Apoi, după o perioadă scurtă de ameliorare a situației, agresorul aplică repetat violența.

Astfel, se creează un cerc vicios, din care victima nu poate să scape de sine stătător.

Societățile moderne continuă să fie societăți patriarhale, în care domină concepția potrivit căreia, femeia are grijă de casă, iar bărbatul aduce banii, femeia fiind percepută ca o proprietate a bărbatului, femeia trebuie bătută din când în când pentru că *știe ea de ce!*

Prin tradiție, feminitatea desemnează o serie de trăsături de personalitate specifice femeii: emotivitatea și sensibilitatea. Tot prin tradiție, a fost creată imaginea femeii care a trebuit să suporte de-a lungul timpului variate forme de umilire, desconsiderare și chiar maltratare, și toate acestea ca urmare a unor norme acceptate de societate [10, p. 134].

În societățile patriarhale, de romi, musulmani este considerat că femeile își trăiesc cu adevărat rolul numai dacă sunt căsătorite. Nu întâmplător societatea plasează femeilor responsabilitatea pentru armonia familiei și respectiv când căsnicia eșuează, vina este a ei. Perioade la rând, ani la rând au dus această povară de a păstra unitatea familiei prin tăcere, frică și suferință.

O perioadă lungă de timp, a fost înțeles următorul fapt: dreptul la viață este libertatea taților și soților de a-și disciplina soțiile și copiii.

Reiese deci că perpetuarea mentalității tradiționale cu privire la statutul superior al bărbatului în familie și legitimitatea folosirii violenței, în baza superiorității sale, constituie sursa principală a violenței în familie [11, p. 125].

În majoritatea cazurilor, după cum am observat, autori ai violenței sunt soții. Aceștia își exercită actele de violență asupra altor membri. Acești membri de cele mai multe ori sunt copii, care devin la rândul lor victime ale abuzurilor fizice sau psihice, premisele unei atitudini violente și astfel *violența naște violență*.

Femeia care suportă violență, emană violență, iar cel care are de suferit este copilul, afectând dezvoltarea fizică și psihică și odată ce afectează dezvoltarea copiilor, violența pune frâne în dezvoltarea societății, a viitorului nostru.

Oricât de dureros ar fi, este adevărat că și în prezent întâlnim violența în familie în perioada contemporană, în perioada schimbărilor, în perioada în care femeia este egală cu bărbatul. Se pare că trecutul are un ecou puternic asupra acestui fenomen care rămâne arma principală a unor indivizi din societate.

Întâlnim și astăzi femei și copii care sunt prizonieri în propriile lor locuințe, pereții închisorii nu se văd întotdeauna din afară. Casa poate de multe ori deveni o închisoare pentru femei și copii. Acest lucru nu este vizibil, deoarece nu există bariere fizice puse în calea evadării, nu există bare de fier la ferestre sau sârmă ghimpată. Barierele în general sunt invizibile.

Cu toate acestea ele sunt foarte puternice. Copiii sunt ținuți prin dependența lor, iar femeile prin subordonare economică, socială, psihologică [12, p. 130].

Există o legătură strânsă între violența aplicată femeii și copilului.

Ambele își au rădăcini istorice chiar în cultura tradițională românească: *a-ți bate co-*

pilul înseamnă a face om din el.

Nenumărate studii au demonstrat că efectele negative ale violenței asupra copilului pot apărea încă din perioada prenatală, încă din timpul sarcinii femeii. Astfel, o femeie supusă violenței înseamnă un copil cu probleme, o familie cu conflicte, o societate dominată de violență. De aceea susținem ideea autorului Sorin M. Rădulescu, conform căreia: „O cunoaștere mai amănunțită și mai adecvată a acestei forme specifice de violență, care se consumă, în cea mai mare parte, în spațiul privat, este absolut necesară, atât pentru a oferi o indicație obiectivă organismelor în măsură să asigure un climat de securitate în familie, cât și pentru a mobiliza diferite resurse (în special, cele ale asistenței sociale) în scopul activității de prevenire” [13, p. 8]. Altfel avem riscul de a înmulți societatea cu progenituri nesănătoase, pline de dorința de răzbunare, anxietate izvorâte din căminul familial violent și conservator.

Una dintre cauzele perpetuării violenței în familie o constituie tendința de educare a copiilor în stiluri diferite, în funcție de sex. Educația băieților și fetelor se deosebește prin aceea că lor li se impun diferite roluri, valori și comportamente. Astfel, educația băieților are un caracter agresiv, iar cea a fetelor este îndreptată spre umilirea și înjosirea demnității personale. Putem spune că fetelor li se impune rolul de viitoare mame, soții, care nu pot avea viața lor personală și care urmează să trăiască doar pentru soț și copii.

Conduita fetelor este limitată în mare măsură, cultivându-li-se ideea de inferioritate a femeilor și de superioritate a bărbaților. Rolul de viitoare soție, situația ei de dependență pe viață se inoculează reprezentantelor sexului slab de la vârsta cea mai fragedă. Fetelor li se cere cu insistență să nu strige, să nu reproșeze, să nu se manifeste, recomandându-li-se să fie modeste, pasive, tolerante, altfel spus, fata se educă să fie o ființă lipsită de apărare atât fizic, cât și psihologic [14, p.

36].

Din copilărie fetelor li se insuflă complexul vinovăției nu doar pentru „*un comportament nedemn de o domnișoară*”, ci și pentru conduita criminală a bărbatului. Adolescentelor li se propune chiar și un asemenea criteriu. Dacă băiatul își permite un comportament obraznic în prezența domnișoarei, rezultă că ea prin atitudinea sa i-a permis o asemenea conduită. De aici derivă și încrederea că femeia este vinovată de faptul violării sale. Primele lecții de dispreț față de propria-i persoană o fată, de obicei, le ia de la mama sa, aceasta trăind într-un mediu unde bărbatul este considerat o „*comoară*”, iar atitudinea mamei este diferită în raport cu faptul dacă este vorba de fiică sau fiu. În aprecierea comportamentului reprezentanților celor două sexe se utilizează un dublu standard. Băiatul trebuie să fie un luptător, agresivitatea lui fiind recunoscută drept o trăsătură înnăscută a bărbaților, pe când o tânără nu-și poate permite să opună rezistență sau să se apere și cea mai amară consecință a unei astfel de educații este cultivarea tolerării față de sine.

Cultura poporului este unul dintre factorii determinanți ai fenomenului violenței în familie, deoarece ea presupune anumite norme, conduite sociale față de femeie, delimitează clar rolul bărbatului și al femeii. De regulă, bărbații au o libertate relativ mai mare decât femeile, libertatea de conducere, mai ales, în cazurile în care ei asigură familia din punct de vedere financiar. Se consideră că femeia, fiind implicată în muncile casnice și de îngrijire a copiilor, supunându-se soțului își manifestă respectul față de el. Când soțul simte că acest respect față de persoana sa nu este manifestat suficient, că soția încalcă hotarele tradițional stabilite, atunci el își poate exercita „*puterea*”, „*controlul*” și, în ultimă instanță, violența.

Societatea prin atitudinea sa față de femeie constituie un alt factor care

alimentează permanent sursa agresiunii în familie, deoarece iertând o dată din cauza rușinii, de „ochii și gura lumii”, femeia trebuie să fie pregătită pentru a ierta încă de multe, multe alte ori. Lipsa ripostei și supunerea îi inoculează bărbatului încrederea în faptul că nu va fi tras la răspundere juridică; deseori, el nici nu va fi supus măcar oprobriului public. Femeia, în societatea noastră de astăzi, nu prezintă valoare ca personalitate, specialist, om politic, dacă nu are o familie, dacă nu este căsătorită. Ea are multe probleme de înfruntat, în cazul în care este necăsătorită sau, și mai rău, divorțată, viața ei devenind un obiect de interes public care, de fapt, exercită o agresiune morală și psihologică asupra femeii. Uneori o astfel de presiune este mai greu de suportat decât bătăile sau un alt gen de teroare din partea soțului [14, p. 37].

Un alt motiv al perpetuării fenomenului de violență familială este percepția eronată cu privire la asistența juridică oferită de organele de drept, sau cele medicale. Polițiștii, prin analfabetismul lor juridic, încurajează temerile societății civile, luând în considerare respectul de care dau aceștia dovadă sau ca consecință a neintervenției prompte a acestora în cazurile încălcării ordonanței de protecție. Astfel, procedura există, dar implementarea ei mai lasă de dorit.

În cadrul intervenției polițistului în soluționarea cazurilor de violență în familie una dintre obligațiile polițistului este să asiste victimele în vederea obținerii ordonanței de protecție, prin aplicarea de către instanța de judecată a unor restricții față de agresorul familial.

Ordonanța de protecție a victimelor violenței în familie este emisă de instanța de judecată atât în procedură civilă, cât și în procedură penală [15, p. 280]. Practica demonstrează că monitorizarea riguroasă a respectabilității ordonanței de protecție de către agresor sporește siguranța și confortul

psihologic al tuturor victimelor violenței în familie.

Organele medicale au un rol la fel de important în elucidarea cauzelor violenței în familie, fiind o sursă directă de sesizare sau contactare a organelor de drept după identificarea victimelor violenței în familie.

Identificarea victimelor violenței în familie este efectuată de către lucrătorii medicali la nivelul asistenței medicale de urgență prespitalicească, asistenței medicale primare, asistenței medicale specializate de ambulatoriu și asistenței medicale spitalicești.

Identificarea victimelor violenței în familie se efectuează în cadrul controlului medical profilactic, prin vizita activă la domiciliu al medicului de familie/ asistentului medicului de familie, prin apelarea directă a victimei la instituția medicală, iar în cazul urgențelor medico-chirurgicale prin solicitarea asistenței medicale de urgență prespitalicești.

Identificarea victimelor violenței în familie poate fi efectuată și prin observarea unor indici comportamentali și/sau semne și simptome, care indică posibilă violență în familie.

Indicii comportamentali și/sau semnele și simptomele ce indică posibilă violență pot fi notificați prin:

observații comportamentale ale victimei;

observații comportamentale ale agresorului;

c) consecințe medicale ale violenței în familie [16, secțiunea II].

Un alt motiv al resemnării femeilor în fața tratamentului violent în constituie dependența lor materială. În mod tradițional, averea imobiliară, familială, este transmisă soțului, în sensul că actele se perfectează pe numele acestuia chiar dacă bunul a fost achiziționat de părinții soției. Venitul în familie, de cele mai dese ori, îl realizează bărbatul și chiar dacă soția contribuie la bunăstarea familiei având grijă de copii, îndeplinind

muncile casnice, acest aport este considerat nesemnificativ. Deși Codul familiei prevede expres conform art.20, alin.(4) că „*dreptul la proprietate în devălmășie se extinde și asupra soțului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educația copiilor sau din alte motive temeinice*” [17, art.20, alin. (4)], realitatea ne demonstrează că uneori soții reușesc să sustragă din masa partajabilă multe bunuri, deoarece soția nici nu știe de existența lor.

În concluzie, conchidem că trecutul este istoria noastră și datorită ei ne putem afirma și cunoaște valorile și necesitatea protejării lor prin elaborarea unor mecanisme eficiente la nivel statal. Este relevant faptul că elementele negative tradiționale ale unor societăți patriarhale cu o tentă pronunțată și discriminatorie trebuie eliminate, deoarece constituie o dogmă căzută în desuetudine odată cu evoluția societății. Altfel, ele contravin tuturor standardelor civice elaborate la nivel internațional la care Republica Moldova este parte.

Reminiscențele istorice privind autoritatea celui puternic în raport cu cel slab erau în vogă într-o societate arhaică, în care se aplica legea junglei, „*unde cel mai puternic trăiește*” și respectiv domină și subjugă subalternii inferiori fizic. Actualmente aceste deziderate sunt primitive, dat fiind faptul că nu mai este atât de proeminentă delimitarea statutului dintre sexe, ei deja sunt o imixtiune cu atribuții similare, respectiv unica lor diferență, de-a dreptul plauzibilă, fiind de ordin biologic.

Orice formă de traumă sau violență naște blocaje, de la blocaje de creștere și dezvoltare, la cele de comunicare și relaționare în cadrul societății, și acest lucru creează pericolul de frânare a elanului dezvoltării societății.

Violența are loc atunci când cuvintele sau faptele unei persoane sperie, provoacă durere și suferință altei persoane, de

asemenea, atunci când cineva amenință că va lovi sau va face rău altcuiva. Din păcate, mulți copii și adolescenți din întreaga lume, inclusiv din Republica Moldova, suferă din cauza violenței.

Vestea bună este că **violența poate fi oprită**. Societatea compusă din: voi, prietenii, profesorii și familia – cu toții pot ajuta la stoparea acestui fenomen prin netăinuirea acestor cauze pentru ca tot mai mulți copii să trăiască într-o lume fără violență.

Violența domestică nu este o chestie privată, care trebuie ținută în sânul familiei. Intrarea în relații familiale în nici un fel nu reduce drepturile fundamentale ale persoanei. Așa cum bătăile sau insultele aduse unei femei de pe stradă sunt o infracțiune, tot astfel bătăile sau insultele aduse soției sau partenerei de familie sunt o infracțiune. Chiar mai gravă, deoarece ea creează consecințe nu individuale, ci colective.

De aceea trebuie ca întreaga societate să conștientizeze că violența este arma celor slabi, echivalentul înfrângerii, iar societatea de azi este puternică și trebuie să demonstrem acest fapt.

Propuneri de lege ferenda Într-adevăr, conform unor cercetări, acest pericol pentru întreaga societate nu dispare, nu radiază urmele ei, ci le împrăștează în majoritatea familiilor, având ca martori copii care duc această povară mai departe pe care o numim „violență”. Trebuie și este necesar să intervenim în acest sens cu anumite soluții care stau la îndemâna noastră, astfel:

Noi, tânăra generație, noi care vom crea viitorul modelându-l prin schimbarea prezentului și prin înlăturarea aspectelor negative. Astfel, pentru a combate acest fenomen o soluție ar fi ca să creăm un centru similar unui ONG, alcătuit din voluntari, numit „*Tânăra generație spune stop violenței, tu ce vei spune?*”

Tinerii vor putea ține evidența acestor familii în care persistă violența, pe care le vor

vizita periodic pentru a ține ameliorarea situației conflictuale. Anume de ce tinerii trebuie să viziteze aceste familii, deoarece agresorul nu acceptă să viziteze el centrul sau, mai bine zis, el nu recunoaște că este violent?

Dacă tinerii vor descoperi situații foarte grave care se creează în familie din cauza violenței, ei vor fi nevoiți să se adreseze organelor competente. Aici apare și o propunere pentru aceste organe care ar trebui să aplice sancțiuni din ce în ce mai aspre față de persoanele care aplică violența, deoarece și din acest motiv individul nesancționat sau sancționat ineficient sau individualizat incorect, emoțional va reveni la săvârșirea violenței.

Totul începe de la cei mici, de la copii, ei fiind și cei mai sinceri, astfel ar fi extrem de binevenit dacă în învățământul primar ar fi introdus un astfel de obiect: „Crezi că ești victimă a violenței?” sau „Cum se manifestă dragostea, afecțiunea în familia ta?” În cadrul acestor ore, ei vor putea să-și deschidă inima asupra problemelor ce-i macină în familie. Învățătorul prin urmare va observa cauzele multor probleme cum ar fi: rezultatele scăzute ale unor elevi, neatenția, frica și astfel va găsi o explicație privind. Violența din cadrul familiei și căile de eradicare a acesteia.

Totuși menționăm că conform statisticilor de cele mai multe ori violența persistă în cadrul familiilor vulnerabile. De aceea aici am putea afirma că această problemă poate fi soluționată de către *stat* – cel care în primul rând ar trebui să combată sărăcia începând cu familiile vulnerabile din țară care sunt foarte multe la număr, sărăcia fiind cauza multor probleme inclusiv a violenței, la fel statul trebuie să prevadă un stimul prin remunerare sau în, pentru persoanele, tinerii care nu sunt supuși violenței, dar vor să întreprindă măsuri, vor să ajute alți oameni

prin anumite metode și scopuri bine stabilite pe care le vor îndeplini.

Ar fi foarte benefic de perfecționat mecanismul de resocializare a agresorilor violenței în familie, pentru ca ei să-și atribuie o doză de responsabilitate și să-și consume timpul, energia în folosul societății, nu în detrimentul acesteia.

Vina în întregime nu o putem atribui statului, ci și cetățenilor care nu întreprind nimic, îndură violența și sărăcia, trăind dominați de frică.

O problemă este că multe persoane, îndeosebi persoanele agresate, nu-și cunosc drepturile, nu-i cunosc egalitatea dintre bărbat și femeie, precum și agresorul nu cunoaște sancțiunile ce îi vor fi aplicate. După cum am mai menționat, acestea trebuie să fie mai aspre și aduse la cunoștința întregii societăți prin intermediul surselor mass-media specializate în educația familială. Astfel, analfabetismul juridic s-ar reduce considerabil, însă pentru ca întreaga societate să cunoască acest fapt, ar fi necesar ca toate normele, regulile, obligațiile, drepturile persoanei agresate, sancțiunile agresorului să fie încorporate într-o singură lege, fiind obligatorie și adusă la cunoștința cetățenilor din mediul urban și în special din cel rural.

Referințe bibliografice

1. Corneliu-Liviu Popescu, „*Protecția internațională a drepturilor omului – surse, instituții, proceduri*”, - (Curs Universitar) / București, Editura, ALL BECK, 2000, p. 8.
2. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Ed. Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009, p. 15.
3. Cătălin Zamfir, Lazăr Vlăsceanu, „*Dicționar de sociologie*”, Ed. Babel, București, 1998, p. 97.
4. Ur. Schiopu (coord.), „*Dicționar de psihologie*”, Ed. Babel, București, 1997, p. 721.
5. C. Buhaș, G. Mihalache, [etal] „*Rolul medicinei legale în combaterea fenomenului*

- lui-femeia victimă a violenței domestice”. În Revista de medicină legală , 2007, nr, 15(4), p. 17-18.
6. A. Bicu „Dreptul la informare și contracararea violenței față de femei, București, Prohuman, 2004, p. 310.
 7. Diana-Loredana Hogaș, „Prevenirea și sancționarea violenței domestice prin normele dreptului penal”, Iași, Lumen, 2010, p. 15.
 8. Noela Rotariu, Irinel Rotariu, „Violența domestică în dreptul penal român”, Iași, Princeps Edit, 2005, p. 44.
 9. Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de adunarea generală, 10 dec.1948, ratificată prin hotărârea S.S.Nr. 2017 din 28 iulie 1990. Tratatate internaționale, 1998, Chișinău, vol.1, p. 238.
 10. G. Ferrel, A. Neculeau, „Violența – Aspecte psihosociale”, București, Polirom, 2003, p. 134.
 11. S. Rusnac, „Violența în familie – abordare interdisciplinară”, Chișinău, ULIM, 2008, p. 125.
 12. S. Rusnac , V. Gonța, [etal] „Ghid de intervenție în caz de violență în familie pentru echipele multidisciplinare”. Institutul de formare și cercetare Socială, Chișinău, ULIM, 2009, p.130.
 13. Sorin M. Rădulescu, „Sociologia violenței (Intra)Familiale”: victime și agresori în familie, Editura Lumina LEX, București, 2001, p. 8.
 14. Valeriu Bujor, M. Lașcu, „Violența în societatea de tranziție” (2003; Chișinău) „Violența în societatea de tranziție”: Materiale ale conf. Șt.int. 16-17 mai 2003. – Ch.: F.E.-P. „Tipogr. Centrală”, 2003, p. 36.
 15. Veaceaslav Grati, Albert Antoci, Vitalie Ionașcu [etal.], „Elemente de intervenție polițienească”, resp. Ed.: Albert Antoci; consultant șt.: Ștefan Stamatini; Acad. „Ștefan cel Mare”, Chișinău, Academia „Ștefan cel Mare”, 2016 (CEP USM), p. 280.
 16. Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, nr.155 din 24.02.2012 cu privire la aprobarea instrucțiunii privind intervenția instituției medicale în cazurile de violență în familie, secțiunea II.
 17. Codul familiei al Republicii Moldova, nr. 1316 din 26.10.2000. Publicat: 26.04.2001 în Monitorul Oficial nr. 47-48, art. nr: 210, art.20, alin.(4).

Despre autori

Ștefan BELECCIU,
doctor în drept, conferențiar universitar, șef al Catedrei „Drept polițienesc” a Facultății Securitate Civilă și Ordine Publică a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova
e-mail: stefan31belecciu@gmail.com
tel.: 079407525

Ion COJOCARU,
doctor în drept, conferențiar universitar, avocat, Brașov, România

About authors

Ștefan BELECCIU,
PhD, associate professor, Chief of the Department “Police Law” of the Faculty of Civil Security and Public Order of Academy “Stefan cel Mare” of MIA of the Republic of Moldova
e-mail: stefan31belecciu@gmail.com
tel.: 079407525

Ion COJOCARU,
PhD, associate professor, advocate, Brașov, România